

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Urzędzie Gminy i w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu-Zdroju w dniach 5-6 października 2010 r.

1. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

W Solcu-Zdroju część zadań objętych kontrolą realizowana jest w Urzędzie Gminy, a część w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Siedziba Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu-Zdroju mieści się przy ul. 1 Maja 10, 28-131 Solec-Zdrój. Wójtem Gminy jest Pan Adam Pałys, a Skarbnikiem Gminy – Pani Zofia Kopeć.

W Urzędzie Gminy realizowane są zadania nałożone ustawami: o świadczeniach rodzinnych i o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia rodzinne prowadzone są w Referacie Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa od 15.12.2008 r. (wcześniej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej), a fundusz alimentacyjny – od chwili wejścia w życie ustawy, czyli od 1 października 2008 r. Osobą upoważnioną przez Wójta do wydawania decyzji administracyjnych w powyższym zakresie do 30.08.2010 r. był Pan Artur Cygan – Zastępca Wójta, a od 1.09.2010 r. jest Pan Grzegorz Jabłoński – Kierownik Referatu. Osobą posiadającą poświadczenie bezpieczeństwa oraz upoważnienie Wójta do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych jest Pani Paulina Wojtacha – podinspektor ds. zabezpieczenia społecznego. W dniu kontroli ~~Paulina Wojtacha~~, zastępuje ją Pani Paulina Nalepa – referent administracyjny, zatrudniona na okres od 8.09.2010 r. do 7.03.2011 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu-Zdroju jest odrębną jednostką budżetową utworzoną Uchwałą Nr X/41/90 Gminnej Rady Narodowej w Solcu-Zdroju z dnia 22.04.1990 r. (Załącznik 1) Prowadzi działalność w oparciu o nadany przez Radę Gminy w Solcu-Zdroju Statut zatwierdzony Uchwałą Nr XXVI/115/09 z dnia 12.03.2009 r. (Załącznik 2)

Kierownik Ośrodka, w zakresie objętym kontrolą, działa na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Solca-Zdroju z dnia 8.12.2005 r. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy (Załącznik 3). Obsługę finansową Ośrodka, zgodnie z Porozumieniem z dnia 2.01.2007 r., prowadzi Urząd Gminy (Załącznik 4).

2. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Planowania i Realizacji Budżetu Polityki Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, w następującym składzie:

1. Justyna Pastuszko – kierownik Oddziału Planowania i Realizacji Budżetu Polityki Społecznej, upoważnienie do kontroli wydane przez dyrektora Wydziału Polityki Społecznej z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego nr 786/2010 z dnia 4 października 2010 r., Przewodnicząca Zespołu Kontrolnego
2. Magdalena Dzieciaszek – starszy inspektor, upoważnienie do kontroli wydane przez dyrektora Wydziału Polityki Społecznej z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego nr 787/2010 z dnia 4 października 2010 r.

3. Agnieszka Krzysiek – starszy inspektor; upoważnienie do kontroli wydane przez dyrektora Wydziału Polityki Społecznej z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego nr 785/2010 z dnia 4 października 2010 r.

3. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 5-6 października 2010 roku.

4. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2009, Nr 175, poz. 1362 z póź. zm.)
- 2) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań (Dz. U. Nr 135, poz. 955)
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z póź. zm.)
- 4) ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259)
- 5) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. 2009, Nr 1, poz. 7)
- 6) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2006, Nr 139, poz. 992)
- 7) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206).

Przedmiotem kontroli była:

1. Terminowość przekazywania dotacji z budżetu państwa z urzędu gminy do ośrodka pomocy społecznej.

Kontrolą zostanie objęty okres od 1 stycznia do 30 września 2010 r.

2. Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy dofinansowanych z budżetu państwa za okres od 1 stycznia 2009 r. do 30 września 2010 r. w zakresie prawidłowości finansowania, w tym:

- wieloletni rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – kontrolą został objęty okres realizacji programu 2008 - 2010.

3. Ocena sposobu wykonywania przez samorząd gminy zadań nałożonych ustawami:

- o świadczeniach rodzinnych
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2009 r. do 30 sierpnia 2010 r.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli pod pozycją nr 4/2010.

5. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Terminowość przekazywania dotacji z budżetu państwa z urzędu gminy do ośrodka pomocy społecznej.

Gmina otrzymuje środki na zadania zlecone - zadania z zakresu administracji rządowej i środki na dofinansowanie zadań własnych transzami z budżetu państwa i jest zobowiązana po ich otrzymaniu niezwłocznie przekazać je do realizacji. Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Zdroju wykonuje tylko zadania z zakresu zadań własnych gminy, natomiast świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny są zadaniami wykonywanymi przez Urząd Gminy. Gmina również bezpośrednio przekazuje dotacje dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Świniarach.

W 2010 roku Gmina Solec Zdrój przekazywała dotacje do Ośrodka Pomocy Społecznej terminowo, tylko w dwóch przypadkach Ośrodek otrzymał dotację po 14 i 13 dniach od wysłania z Urzędu Wojewódzkiego, ale ten fakt nie wpłynął na prawidłową realizację zadań.

Ad. 2 Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy dofinansowanych z budżetu państwa za okres od 1 stycznia 2009 r. do 30 września 2010 r. w zakresie prawidłowości finansowania, w tym:

- zasilki okresowe

Ośrodek Pomocy Społecznej wydaje decyzje zgodnie z obowiązującymi przepisami: w 2009 r. wydał 32 decyzje przyznające zasiłek okresowy, natomiast do września 2010 r. – 7 decyzji. Kontrolą objęto wszystkie decyzje (przykładowa decyzja w załączeniu – Zał. 5). Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca zasilki okresowe w wysokości gwarantowanej z budżetu państwa, tj. 50%, zgodnie z art. 147 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362).

- wieloletni rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – kontrolą został objęty okres realizacji programu 2008 - 2010.

Podczas kontroli dokonano analizy programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2008 i 2009 rok.

Analiza programu dożywiania

1. Udział dotacji

Rok	Porozumienie				Rzeczywisty koszt programu			
	Koszt programu	Środki własne	Dotacja	% udział	Koszt ogółem	Środki własne	Dotacja	% udział
2008	140 898	28 180	112 718	80	200 648	87 930	112 718	56,18
2009	123 900	29 736	94 164	76	193 203	99 039	94 164	47,19

2. Koszty programu

Rok	Pomoc w formie zasilku	Pomoc w formie świadczeń rzeczowych	Pomoc w formie posiłku	Koszty dożywiania	Pozostałe koszty	Ogółem
2008	7 647	301	133 251	140 898 (70,22%)	59 750 (29,78%)	200 648
2009	3 340	-	112 619	115 959 (60,02%)	77 244 (39,98%)	193 203

3. Liczb osób objętych pomocą

Rok	Liczba osób ogółem	Dzieci
2008	487	386
2009	456	381

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w Gminie zmniejsza się liczba osób objętych programem, tj. 2008 rok – 487 osób, 2009 r. – 456 osób, a w 2010 r. – 366 osób. Zmniejsza się również liczba punktów żywieniowych z 7 do 5, a rosną pozostałe koszty: w 2008 r. – 59 750 zł, w 2009 r. – 77 244 zł.

Pozostałe koszty stanowią wydatki z rozdziału 80148 - Stołówki szkolne i przedszkolne - § 4010, 4040, 4110, 4120, 4300, 4440, tj. koszty utrzymania stołówek.

- utrzymanie ośrodków pomocy społecznej

W 2009 r. wykonanie w rozdziale 85219 ogółem wynosiło 165 398,61 zł, z tego dotacja wynosiła 79 622 zł, co stanowi 48,14% dofinansowania. Natomiast w 2010 r. na plan 194 935,52 zł dotacja wynosi 57 423 zł, co stanowi 29,46% dofinansowania.

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej Gmina otrzymuje dotację dla dwóch pracowników socjalnych z przeznaczeniem na wypłatę dodatku dla pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w środowisku (zakres obowiązków w załączeniu – Zał. 6-7). Pracownicy ci w ciągu roku byli na zwolnieniu chorobowym, jeden 5 dni, drugi 26 dni.

Ad. 3 Ocena sposobu wykonywania przez samorząd gminy zadań nałożonych ustawami:

- o świadczeniach rodzinnych

Na podstawie przedstawionych sprawozdań rzeczowo-finansowych stwierdzono, iż w 2009 r. Urząd Gminy w Solcu Zdroju wypłacił 16 682 świadczeń, przewidzianych w art. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992), w łącznej kwocie 1 534 825 zł, w tym 9 386 zasiłków rodzinnych (co stanowi 56% ogółu świadczeń) na kwotę 610 227 zł (co stanowi 40% ogółu wydatków na świadczenia). W I półroczu 2010 r. Urząd Gminy w Solcu Zdroju wypłacił 7 925 świadczeń w łącznej kwocie 857 637 zł, w tym 4 375 zasiłków rodzinnych na kwotę 379 356 zł (relacja procentowa kształtowała się podobnie jak w roku poprzednim). Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wyniosła: średnio w 2009 r. – 550 rodzin, a w I półroczu 2010 r. – 553 rodziny.

Skontrolowane akta spraw zawierały wymagane w ustawie dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym (między innymi: zaświadczenie US o wysokości dochodów uzyskanych przez członków rodziny, akty zgonu współmałżonka, zaświadczenie o kontynuacji nauki, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety w ciąży pod opieką medyczną). Akta zawierały również decyzje zmieniające w związku z przedłużeniem z urzędu okresu zasiłkowego do 31.10.2009 r. W tezkach dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych na osoby dorosłe znajdowały się oświadczenia członków rodziny, którzy nie mogą sprawować opieki. Wysokość kwot wypłaconych świadczeń była zgodna z ustawą.

Dokonano kontroli losowo wybranej dokumentacji o następujących numerach decyzji (przykładowe decyzje w załączeniu: Zał. 8-9):

- zasiłki rodzinne: Decyzja 154/ZR/11/2009 z dnia 12.11.2009 r., Decyzja 116/ZR/11/2009 z dnia 05.11.2009 r., Decyzja 34/ZR/11/2009 z dnia 02.11.2009 r., Decyzja 106/ZR/11/2009 z dnia 04.11.2009 r., Decyzja 253/ZR/11/2009 z dnia 18.11.2009 r., Decyzja 440/ZR/08/2009 z dnia 05.08.2009 r., Decyzja 94/ZR/11/2009 z dnia 04.11.2009 r., Decyzja 174/ZR/11/2009 z dnia 12.11.2009 r., Decyzja 304/ZR/11/2009 z dnia 13.11.2009 r.

- świadczenia pielęgnacyjne: Decyzja 29/SP/08/2010 z dnia 4.08.2010 r., Decyzja 21/SP/04/2010 z dnia 14.04.2010 r., Decyzja 31/SP/08/2010 z dnia 4.08.2010 r., Decyzja 25/SP/06/2010 z dnia 25.06.2010 r., Decyzja 33/SP/08/2010 z dnia 4.08.2010 r., Decyzja 27/SP/07/2010 z dnia 1.07.2010 r., Decyzja 20/SP/03/2010 z dnia 16.03.2010 r. (Decyzja zmieniająca 1/ZM/SP/04/2010 z dnia 14.04.2010 r.)

- zasiłki pielęgnacyjne: Decyzja 160/ZP/06/2010 z dnia 25.06.2010 r., Decyzja 71/ZP/07/2009 z dnia 23.07.2009 r., Decyzja 00007/ZP/02/2009 z dnia 06.02.2009 r., Decyzja 153/ZP/05/2010 z dnia 27.05.2010 r., Decyzja 1/ZP/01/2009 z dnia 19.01.2009 r., Decyzja 119/ZP/10/2009 z dnia 20.10.2009 r., Decyzja 70/ZP/07/2009 z dnia 03.07.2009 r.

- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Na podstawie przedstawionych sprawozdań rzeczowo-finansowych stwierdzono, iż w 2009 r. Urząd Gminy w Solcu Zdroju wypłacił 285 świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przewidzianych w art. 9 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 1, poz. 7 z póź. zm.), w łącznej kwocie 73 025 zł, a w I półroczu 2010 r. odpowiednio – 168 świadczeń w kwocie 48 586 zł. Kwota wyegzekwowanych należności od dłużników alimentacyjnych w 2009 r. wyniosła 1 565 zł, w I półroczu 2010 r. - 1 365 zł. Wynika stąd, iż w 2010 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła ściągальność zobowiązań od dłużników. Liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego wyniosła średnio w 2009 r. – 23 osoby, a w I półroczu 2010 r. – 24 osoby. Nieznacznie wzrosła również ogólna liczba dłużników w Gminie: w 2009 r. było 9 dłużników, a w I półroczu 2010 r. – 11.

Sprawdzono losowo wybrane akta spraw osób pobierających fundusz alimentacyjny o następujących numerach decyzji: Decyzja 4/FA/2009 z dnia 02.10.2009 r., Decyzja 6/FA/2009 z dnia 02.10.2009 r. i Decyzja 6_ZM/FA/04/2010 z dnia 19.04.2010 r. – podwyższająca kwotę świadczeń, Decyzja 11/FA/2009 z dnia 02.10.2009 r., Decyzja 4/FA/2009 z dnia 02.10.2009 r., Decyzja 4/FA/2009 z dnia 06.10.2009 r., Decyzja 1/FA/2009 z dnia 01.10.2009 r., Decyzja 12/FA/2009 z dnia 06.10.2009 r., Decyzja 18/FA/2010 z dnia 26.03.2010 r.

Skontrolowane akta zawierały niezbędne dokumenty potwierdzające sytuację rodzinną i materialną klienta (m.in. zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji, zaświadczenie o dochodzie, odpis skrócony aktu urodzenia dziecka). Wysokość kwot wypłaconych świadczeń była zgodna z art. 10 ustawy.

W ramach prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w zakresie egzekucji należności w 2009 r. Urząd Gminy w Solcu Zdroju przeprowadził 7 wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami i w I półroczu 2010 r. również 7 wywiadów. W sytuacji, gdy dłużnik alimentacyjny nie mógł wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, Ośrodek postępując zgodnie z art. 5 ustawy, wykonał czynności mające na celu zwiększenie efektywności egzekucji należności od dłużników alimentacyjnych.

Zestawienie działań wobec dłużników alimentacyjnych w 2009 r. i w I półroczu 2010 r. przedstawiono poniżej:

Działania wobec dłużnika alimentacyjnego	2009 r.	I półrocze 2010 r.
Ilość dłużników zobowiązanych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	2	7
Ilość informacji przekazanych komornikowi sądowemu mających wpływ na skuteczność egzekucji	0	3
Ilość pism do starosty/powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników	0	3
Ilość informacji od starosty o braku możliwości realizacji powyższego zadania	0	0
Ilość wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	0	1
Ilość spraw przekazanych do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo z art. 209 kk (art. 5 ust. 3 pkt 1)	0	7

Stwierdzono, że Ośrodek nie skorzystał z art. 3 ust. 8 – informowanie sądu o przypadkach opieszałości komornika sądowego – według wyjaśnień pracownika współpraca Ośrodka z komornikiem nie budzi zastrzeżeń i obecnie nie zachodzi potrzeba wykorzystania tego przepisu ustawy.

Ustalono, że w Ośrodku prowadzone są indywidualne teczki dłużników alimentacyjnych, w których znajdują się między innymi:

- wezwania do dłużników o stawienie się w siedzibie GOPS
- informacje do dłużników o przyznaniu wierzycielce funduszu alimentacyjnego
- informacje do gminy wierzycielki o podjętych działaniach
- wnioski innych gmin o podjęcie działań wobec dłużników
- wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo
- wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy
- informacje do komornika.

Kwestionariusze wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego oraz tytuły wykonawcze znajdują się w osobnych segregatorach.

Sprawdzono losowo wybrane teczki dłużników o następujących inicjałach: D.K., R.S., B.C., D.O., M.G., K.C., A.S., M.M., R.K.

6. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację,
- wyjaśnienia udzielone przez pracowników Urzędu Gminy i Ośrodka

Wyjaśnień udzielali:

- Grzegorz Jabłoński – kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Urzędzie Gminy
- Paulina Nalepa – referent administracyjny w Referacie Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Urzędzie Gminy
- Stefania Bartnik – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

7. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. *Wojciech Parth*
2. *Agnieszka Knapczyk*
3. *Magdalena Dziwisz*

Kielce, dn. 8.11.2010 r.

Ze strony kontrolowanej:

Adam Patys